

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

Διαχειριστής: Σ. ΒΕΛΛΗΣ

ΕΤΟΣ Ε' — ΑΡΙΘΜΟΣ 157

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πάσαν αἰτησίαν :

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ”, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 9 Ἰανουαρίου 1910

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἑλ. καὶ ὑπεύθυνοι

ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΥΒΑΚΗΣ—Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Ο ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΚΩΔΗΞ

Ἐπὶ τῆς ἐξέλιξης τῆς γερμανοπληκτικῆς, οἷνε λόγῳ τοῦ ἐλέγχου ἡμῶν περὶ τῆς πορείας τῆς τελευταίας νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς, ἠθέλησαν, καὶ μάλιστα πρὸ τοῦ πέρατος τῆς μελέτης ἡμῶν περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης νομοθετικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς πορείας τῆς ἡμετέρας χώρας, αὐτοὶ προτρέξαντες ἡμῶν, νὰ ἀπολογηθῶσι διὰ τὸ ἄκαρπον τῆς νομοθετικῆς ἐκείνης ἐπιτροπῆς, διὰ σειράς δὲ ἐκπλήξεων ἀποροῦντες, πῶς πρότερον «δικονομολόγος συνάδελφος» καὶ ἡμεῖς ἐτολήσαμεν νὰ ἐπεμβῶμεν ἐπὶ θέματος, τὸ ὅποιον ἐνόμισαν κτήμα ὀλίγων, ἐσπευσαν νὰ ὑψώσωσι διὰ τὴν τὸλμην ταύτην τὰ τόσον εὐλόγηστα ἐπιστημονικὰ αὐτῶν ἀναστήματα.

Ἄλλ' ἔχουσι δίκαιον ἐκπλησόμενοι διὰ τὴν ἐπέμβασιν ταύτην ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συντάξεως ἀστικοῦ κώδικος, διότι αὕτη ἔκτοτε ἐθεωρήθη ζήτημα οἰκογενειακὸν καὶ τῶν ὀλίγων καὶ μὴ ἐνδιαφέρον πάντα πολίτην, ἰδίως ὅμως τὸς περὶ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον ἀσχολουμένους καὶ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ τὴν συζήτησιν οἰοῦντο, ὡς ἐν Γερμανίᾳ, ἔχουσι δίκαιον, διότι ἐθεωρήθησαν ἔκτοτε αἱ ἐκάστοτε τοιαῦτα ἐπιτροπὰι πρυτανεῖον ἀνελέγκτου καὶ ἀκόπου νομοσοφίας, οὕτως, ὡστε πᾶς ἐπὶ τῆς πορείας αὐτῶν ἔλεγχος νὰ θεωρητῆι προβαίνων ἀπὸ ἀφορισμῶν καὶ ὑστεροδουλίαν.

Ἄλλ' ἐπλανήθησαν οἰκτρῶς, νομίσαντες ἐκ τοῦ τίτλου τῆς μελέτης ἡμῶν, εὐρισκομένου ἀληθῶς ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὴν πραγματικὴν πορείαν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ὅσον τοῦλάχιστον δύναται τις νὰ ἀνασῶρῃ τὸν μυστηριώδη πέπλον, ὃ ὁποῖος ἐκάλυπτε τὰς ἐργασίας αὐτῆς, καὶ ὅσον τοῦλάχιστον δύναται τις νὰ πιστεύσῃ τὸς ἀποκαλύψει «τοῦ δικονομολόγου συνάδελφου», νομίσαντες, λέγομεν, ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀναπτύξεως ἡμῶν ἦτο τὸ τῆς πιστῆς καὶ ἀπολύτου μεταφράσεως τοῦτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ κώδικος, ἐν ᾧ ἀπλῆ ἀνάγνωσις τῆς ὅλης μελέτης πέθει, ὅτι συζητεῖται οὐχὶ ζήτημα μεταφράσεως τὸσον τυφλῆς, ὅσον φαντάζονται οἱ ἀπαντήσαντες γερμανοπληκτικοί, οὐχὶ ζήτημα δημιουργίας ἀστικοῦ κώδικος, ἀλλὰ τὸ γενικώτερας κατόψεως θέμα περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς μεθοδεύσεως καὶ γενικῆς νομοθετικῆς πορείας τῆς ἡμετέρας χώρας ἐν τῇ ἰδιωτικῇ δικαίῳ. Ἐν τῇ ἀναπτύξει δὲ ταύτῃ ὑπεστηρίζαμεν ὅτι πρέπει καὶ ἐπιστημονικῶς καὶ νομοθετικῶς νὰ παρακολουθῶμεν ἐγγύτατα τὴν τῶν προηγμένων λατινικῶν χωρῶν πορείαν. Ἄλλ' ἢ στενόθυτος τῆς νομοθετικῆς ἀντιλήψεως τοῦ εὐρυμαθοῦς νεοελληνικοῦ Λυκούργου ἠμπεδίσεν αὐτὸν ν' ἀντιληφθῆι τίς ὁ γενικώτερος σκοπὸς τῆς μελέτης ταύτης.

Ἄλλ' ὁμιλοῦσι, κομπωδῶς προβάλλοντες, περὶ χρεωκοπίαν τὰς ἡμετέρας ἐπιστήμης, ἐὰν ἠθέλομεν ἀκολουθήσῃ πιστότερον τὴν ἰταλικὴν νομοθεσίαν, ὡς ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν.

Ἄλλὰ χρεωκοπεῖ ἢ ἐπιστήμη ἐκείνη, ἢ ὅποια δὲν ἔχει τὴν φιλοτιμίαν νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ἑαυτῆς χώραν εὐρωτιώτων νομοθετικῶν συστημάτων καὶ ἢ ὅποια δὲν αἰσθάνεται τὸ αἰσχος, ὑπὸ τὸ ὅποιον διατελεῖ ἢ χώρα ἡμῶν, στερουμένη αὐτῆς μόνῃ ἐξ ἑλῶν τῶν κρατιδίων τῆς Εὐρώπης ἀστικοῦ κώδικος.

Ἄλλὰ χρεωκοπεῖ ἢ ἐπιστήμη ἐκείνη, ἢ ὅποια ἀρνείται τὸς κοινωνικοὺς καὶ φυλετικοὺς ὄρους, ὑφ' οὗς διατελεῖ ἢ χώρα αὐτῆς καὶ ἢ ὅποια κατέχεται ὑπὸ ἀδαμάτων προλήψεων.

Ἄλλὰ χρεωκοπεῖ ἢ ἐπιστήμη ἐκείνη, ἢ ὅποια μεταφράζουσα τυφλῶς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ γερμανικοῦ κώδικος περὶ παραγραφῆς, δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ πρακτικῶς τοὺς δικολόγους, καὶ νὰ καταστήσῃ πρακτικῆς ἀξίας τὰς νέας ἐπ' αὐτῆς διατάξεις, καθορίζουσα νομοθετικῶς τὸ θέμα τῆς παραγραφῆς τῆς ἐκκρεμοδικίας, καὶ τοῦτο διότι δὲν εὖρε πρόχειρον διάταξιν, ὅπως ἀντιγράφῃ.

Ἄλλ' ἢ ρουμανικὴ ἐπιστήμη, σπεύσασα νὰ ἀποβάλλῃ ἀπρηχαιωμένας διατάξεις διὰ πιστῆς μάλιστα μεταφράσεως τοῦ γαλλικοῦ ἀστικοῦ καὶ ἰταλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἀποδεικνύεται ὅτι εἶχε τὴν ὄρεξιν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν φιλοτιμίαν νὰ καταλίπῃ πεπαλαιωμένον νομοθετικὸν καθεστῶς, ὅτι εἶχε νομοθετικὰς περισσοτέρας πρακτικῆς ἀντιλήψεως τῶν τῆς ἑλληνικῆς καὶ ὀλιγωτέρας μονοσκελείας. Δὲν γνωρίζω μόνον, ἀν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ σύγκρισις μεταξὺ τῆς ρουμανικῆς καὶ ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, διότι φοβούμαι τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ εὐρυμαθοῦς καὶ συγκεκριμένου σοσιαλιστοῦ νομοθέτου. Ἄλλὰ τὸ γεγονός ἐστὶν ὅτι ἢ Ρουμανία δὲν ἠκολούθησε σύστημα νομοθετικῆς πορείας κατὰ τὰς συνταγὰς τῆς νομοσοφίας τοῦ νέου Λυκούργου, ἴσως ὅμως διότι δὲν εἶχε τότε νὰ προβάλλῃ ἐπιστήμονας τῶν δυνάμεων καὶ τῶν μύων καὶ τοῦ ἀναστήματος τοῦ τελευταίου τοῦτοῦ!

Ἡμεῖς ὅμως δὲν θὰ ἐθεωροῦμεν ὑπερβολικὸν τὸν λέγοντα ὅτι, ἀν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην ἐπιτρέπεται καὶ ἐπιβάλλεται νὰ παρακολουθῆ καὶ νὰ ἀποδέχεται ἀκόμη τὰ διδάγματα τῆς γερμανικῆς, εἰς τὸν ἑλληνα ὅμως νομοθέτην δὲν ἐπιτρέπεται οὐδὲ λέξιν νομοθετικὴν νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς γερμανικῆς νομοθεσίας, συνεχομένην πρὸς τὸν ὅλον κοινωνικὸν καὶ νομοθετικὸν ὄργανισμὸν τῆς Γερμανίας, πρὶν ἢ διέλθῃ ἢ λέξῃς αὕτη διὰ τῆς νομοθετικῆς χροάνης τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Θὰ ἦτο πολὺ περίεργον ἀληθῶς καὶ χαρακτηριστικὸν τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἑλληνο νομοθέτου, ἐὰν, εὐρισκομένη νῦν αἰώνας ὀλοκλήρους ὅπισθεν, προτρέξῃ ἢ ἡμετέρα χώρα νομοθετικῶς τῶν προηγμένων λατινικῶν χωρῶν.

Ἄλλὰ τοὺς παλινοδῆσαντας ἐξ εἰδικῶν λόγων ἐπὶ τῆς παρ' ἡμῖν λυσιτελείας τοῦ γερμανικοῦ κώδικος ἐγοήτευσαν αἱ σοσιαλιστικαὶ ἀρχαὶ αὐτοῦ καὶ αὐταί, φαίνεται, παρέσυραν καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς μεταφορᾶς τῆς γερμανικῆς νομοθεσίας! Καὶ οὕτω ἀπεκαλύφθη ἢ τὸσον ζηλοτύπως μέχρι τοῦδε κρυπτομένη κεντρικὴ ἰδέα τῆς νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ δὲν ἠμπεδίσαν, φαίνεται, νὰ γεννηθῆ παρ' αὐτοῖς οὐδεὶς διασταγμὸς εἴτε ἐκ τῆς γενικῆς ἐπικρίσεως τοῦ γερμανικοῦ κώδικος ὑπὸ νομοδιδασκάλων μεγαλυτέρου ἀναστήματος τοῦ εὐρυμαθοῦς παιδαρίου, εἴτε ἐκ τοῦ ἀσυμβιβάστου αὐτοῦ πρὸς τοὺς κοινωνικοὺς ὄρους τῆς ἡμετέρας χώρας. Ἄλλὰ περίεργον, πῶς ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἐστράφησαν πρὸς τὸν σοσιαλιστικώτερον, ἀλλὰ καὶ ἀπλουστερὸν ἑλβετικὸν κώδικα, ἀφ' οὗ λεγῶν γερμανικὸν καὶ αὐστριακὸν συγγραφένον ἀπὸ τοῦ Laband μέχρι τοῦ Unger διὰ ποιητικῶν λόγων ἀπορρίπτει τὸν γερμανικὸν κώδικα ἀπέναντι αὐτοῦ (ὅρα νῦν περὶ τούτου Egger Entstehung und In-

halt des schweizerischen Zivilgesetzbuches 1908. Zürich σελ. 15), πῶς δὲν ἀνέμενον ἐπὶ τέλους ὅπως ριζοβολήσωσιν οἱ σπόροι αὐτῶν οἱ σοσιαλιστικοί, ὥστε μετὰ τριάκοντα ἔτη νὰ βαδίσωσι θαρραλέως πρὸς τὰ σοσιαλιστικὰ νομοθετήματα ἐπὶ καταλλήλου πλέον ἐδάφους, πῶς δὲν ἀνέμενον τὸν χρόνον τοῦτον, ὅτε θὰ προέβαλλον ἔχοντες μείζονα πρακτικὸν νοῦν, βαρυνόμενον νῦν εἰς βαθμὸν συγχύσεως ἐκ τῆς μεγάλης σοσιαλιστικῆς μορφώσεως. Ἄλλ' εἶναι περίεργον προσέτι, ἀλλὰ χαρακτηριστικὸν διὰ τοὺς σοσιαλιστὰς μεταφορεῖς τῆς γερμανικῆς νομοθεσίας, πῶς δὲν σπεύδουσιν οὗτοι νὰ συμβουλευθῶσι τοὺς κατ' ἐξοχὴν σοσιαλιστὰς, ἀλλ' ἀντιγερμανικοὺς τὴν νομοθετικὴν πορείαν καθηγγητῆς Thaller καὶ Bolaffio, ν' ἀποδεχθῶσι τὸσον μάλιστα πιστῶς τὴν γερμανικὴν νομοθεσίαν, εἶνε περίεργον ἀκόμη πῶς ὁ μικροτέρου ἐπιστημονικοῦ ἀναστήματος τοῦ νέου Λυκούργου, ἀλλὰ ὁ περιφανέστερος ἰταλὸς ἀστικολόγος Chironi (Trattato di diritto civile it. 1904 σελ. 39) δὲν διατάζει νὰ εἴπῃ, καὶ δὴ νῦν μετὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ γερμανικοῦ κώδικος, ὅτι ὁ ἰταλικὸς κώδικξ, παρ' ὅλα τὰ ἐπὶ μέρους ἐλαττώματα, προβάλλει una bontà assoluta, ἀριότητα νομοθετικὴν καὶ δὴ ἐπὶ ἐδάφους τὸσον σοσιαλιστικοῦ, ὅσον ἢ Ἰταλία!

Πόσον πλανῶνται οἱ κ.κ. Thaller, Bolaffio καὶ Chironi!

Καὶ ἐνόμισαν οἱ ἀπολογούμενοι, «θολώνοντες τὰ νερά» καὶ καταπίνοντες δι' ἐνὸς βακχικοῦ «ἄχ» τοὺς γενικώτερους καὶ οὐσιωδεστάτους λόγους, οἱ ὅποιοι ἀποκρούουσι τὸν γερμανικὸν κώδικα, ὅτι ἢ συζήτησις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐν γενικαῖς γραμμαῖς συγκρίσεως τοῦ γερμανικοῦ κώδικος πρὸς τὸν γαλλικόν, ἢ δύναται νὰ καλύψῃ τὸ ἄκαρπον καὶ τὸ ἀνθετικὸν τῆς τελευταίας νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς. Ἄλλὰ καὶ ἢ ἐπ' αὐτῶν συζητήσεως, προδίδουσα τὴν στενότητα τῆς νομικῆς αὐτῶν ἀντιλήψεως, ἀποδεικνύει αὐτοὺς ἐν πλήρει πλάνῃ καὶ ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων.

Ἐψέξαν ἡμᾶς, ὅτι ἐξεφράσαμεν φόβους περὶ τῆς νομοθετικῆς λυσιτελείας τῆς ἀρχῆς τῆς ἀναιτιώδους ἐνοχῆς, διότι εἶνε δυνατόν τὸ ἀναιτιώδες ἔγγραφο νὰ παράσχῃ ἀφορμὴν εἰς καταχρήσεις, ἀλλ' ἡμεῖς ἐμνημονεύσαμεν ταύτης, ὡς ἀρχῆς, ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα, πῶς, εἰς ἄς περιστάσεις γίνεται δεκτὴ, δύναται νὰ ματαιωθῶσι κατὰ τὸ δυνατόν αἱ καταχρήσεις αὐταί. Ἐκηρύχθησαν δὲ ἐνθουσιωδῶς, ἀλλ' ἐπιπολαίως, ὑπὲρ τοῦ ἀναιτιώδους οἱ ἀπολογηθέντες γερμανοπληκτικοί, διότι ἀγνοοῦσι τὰς γενομένας κατὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης παρατηρήσεις καὶ ἐν ταῖς παραρρασκευαστικαῖς ἐργασίαις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γερμανικῇ Βουλῇ καὶ ἐπὶ τέλους καὶ ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν ἔκτασιν τῆς ἀρχῆς ταύτης. Πρῶτον καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἐρρήθη (Stenog. Berichte über die Verhandlungen des Reichstags IX leg. p. IV. Ces. 1895—1897 I.B. σελ. 715. A.) ὅτι ἢ ἀρχὴ αὕτη εἶνε ἀληθῆς ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὴν πίστιν, ἐκεῖ ὅμως, ὅπου ἢ προαγωγή αὐτῆς εἶναι ἀμέσως ἀναγκαία καὶ ὀλιγώτερον ἢ χρῆσις τῆς ἀναιτιώδους ἐνοχῆς ἐπικίνδυνος, ὡς ἐπὶ τῶν ἐμπορευομένων εἰς τὸ θέμα ἰδίως τῆς συναλλαγματοῦς, τὸνναντίον δὲ ἢ ἀρχὴ αὕτη ὡς πρὸς τοὺς μὴ ἐμπορευομένους, τοὺς ἀπλοῦς ἀστούς, δὲν δείκνυται λυσιτελής. Δεύτερον δὲ ἐγένοντο συζητήσεις ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἀν πρέπει δηλονότι τὸ ἀναιτιώδες νὰ περιορισθῆ ἐπὶ ὀρισμένων τιμῶν περιπτώσεων, ὡς ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἢ νὰ γένηται ἐπὶ τὸ γενικώτερον δεκτόν. Πρὸς τοῦτοις συνεζητήθη θερμότερα ἀν τὰ δύο

εἶδη τῆς ἀναιτιώδους ἐνοχῆς Schuldversprechen καὶ Anerkennungsvertrag πρέπει νὰ συνδυασθῶσι πρὸς ὄρισμένον τύπον, ὡς ἐπὶ τῆς stipulatio, ἢ ὁ τύπος δὲν εἶνε ἀπαραίτητος, ὡς ἐπὶ τῆς traditio. Ἐπίσης συνεζητήθη, ἀν ἢ ἀναιτιώδους ἐνοχῆς πρέπει νὰ γέννηται δεκτὴ, ἢ καὶ ἄλλας πράξεις κλπ. Πᾶσαι δὲ αἱ συζητήσεις αὐταὶ δεικνύουσι τὸ κατ' ἀρχὴν οὐχὶ ἀκίνδυνον τοῦ πράγματος. Λογικὸν δὲ ἦτο, ὅπως, εἰς ἄς περιπτώσεις ἐγένετο δεκτὴ ἢ ἀναιτιώδους ἐνοχῆς, νὰ προσπαθήσῃ ὁ νομοθέτης εἰδικώτερον ν' ἀποκαλύψῃ τὰς καταχρήσεις. (ὅρα τὰς σημ. ὑπὸ τὴν § 780 τοῦ Code civil allemand ἐκδ. ὑπὸ τῆς Soc. de la lég. c.).

Τοιαῦτα δὲ συζητήσεις σφοδρὰ ἐγένοντο καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ ἐπὶ τῇ ἀναθεωρήσει τοῦ κώδικος τῶν ἐνοχῶν, ὡς ἀνεγνώσαμεν πρὸ τινος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐν τῇ ἐλβετικῇ περιοδικῇ Wissen und Leben, διὰ τὸ ὅποιον δυστυχῶς δὲν ἔχομεν πρόχειρον τὴν σχετικὴν παραπομπήν.

Ἄλλὰ καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι θερμοὶ πολέμοι τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀναιτιώδους τῆς ἐνοχῆς. Ὅρα π. χ. ἰδίως Brissaud de la notion de cause dans les obligations conventionnelles en droit romain et en droit français.

Μάλιστα δὲ πρέπει νὰ ἐξαρθῆ, ὡς ἐρρήθη καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ βουλῇ (ἐνθ. ἀν.) ὅτι ἢ Schuldversprechen ἐγένετο νομοθετικῶς δεκτὴ, διότι ἢ ἐπιστημονικὴ διδασκαλία διέδωκε κοινωνικῶς αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ διότι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐν τῇ πράξει τοῦ γερμανικοῦ κοινοῦ δικαίου ἐκράτει ἢ ἀρχὴ τοῦ ἀναιτιώδους.

Ἄν λοιπὸν ἐγένοντο τοιαῦτα συζητήσεις καὶ ἐπιφυλάξεις καὶ ἀλλαγῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γερμανίᾳ, ἢς ἢ πράξις δὲν ἠγγόνει τὸ ἀναιτιώδες ὡς ἀρχὴν, τάχα δὲν πρέπει νὰ ἦ τις διασταγμὸς, ἀν πρέπει νὰ εἰσαχθῆ ἢ ἀρχὴ αὕτη ἐπὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένου; Δὲν ἀποδεικνύεται πλέον τις ἀφορήτως μεταφραστικὸς τὴν νομοθετικὴν πορείαν καὶ ἀφορήτως στενὸς τὴν ἀντιλήψιν, μὴ θέλων νὰ ὑψώσῃ τὰ δίοπτρα αὐτοῦ πέραν τοῦ γερμανικοῦ κύκλου;

Ἄλλ' ὁ ἐρευνῶν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ νομοθετικὸν πρόβλημα, ἀν δὲν θέλῃ νὰ δεῖξῃ ἀθεράπευτον δοκησιοφίαν, δὲν δύναται νὰ κατέλθῃ εἰς συζητήσεις λεπτομερειῶν τοιούτων.

Ἐψέξαν ἡμᾶς διὰ τὴν μνείαν τοῦ ἀρθροῦ 1382 τοῦ γαλλικοῦ κώδικος, ὁμιλοῦντος περὶ τῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν, ὡς προϋπόθεσιν ἔχοντος τὸ πταῖσμα. Ὅμιλεῖ βεβαίως τὸ ἀρθρον τοῦτο περὶ faute, ἀλλ' ἀγνοεῖ ὁ στενομαθὴς ἑλλην νομικός; ὅποια νέα θεωρήματα διδάσκονται περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ faute, κειμένης ἐκτὸς τῆς ρωμαϊκῆς ἀντιλήψεως, ἐμπέδωσιν δὲ τούτων ἀποτελεῖ ἢ βᾶσις τῶν μεταγενεστέρων νόμων περὶ τοῦ risque professionnel. Μὴ ἔχοντες χρόνον καὶ τόπον νὰ διδάξωμεν αὐτὸν τὰ θεωρήματα ταῦτα, τὸν παραπέμπομεν εἰς τὰς σχετικὰς ἐργασίας, ὅπως πεισθῆ, ὅτι περιτεύει ἢ παράταξις τῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ γερμανικοῦ κώδικος, διότι πρόκειται περὶ γενικῶν νομοθετικῶν γραμμῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀρχεται πᾶς ἀποφασίζων νὰ νομοθετήσῃ. (Π. χ. Teissiere Eisai d'une théorie générale sur le fondement de la responsabilité 1901. Ripert de l'exercice du droit de propriété dans ses rapports avec les propriétés voisines 1902. Gény ἐν Revue trimestrielle 1902 κλπ.).

Τοσοῦτον δ' ἐπαρκῶς θεωρεῖται τὸ ἀρθρον 1382, ὡστε ὁ καθηγγητῆς Gaude-met, μικροτέρου ἐπιστημονικοῦ ἀναστήματος, ἀλλ' εὐρυτέρας ἀντιλήψεως τοῦ ἑλληνικοῦ νομικοῦ, ἀποκρούει πᾶσαν ἀνα-

θεώρησιν τοῦ γαλλικοῦ κώδικος ἐν τῇ θέματι τῶν ἀποζημιώσεων (Livre du centenaire de code civil 1904 σελ. 978), περιέρχον δὲ ὅτι καὶ οἱ ἀμαθεῖς σοσιαλισταὶ Levy ἐν Revue trimest. 1903 σελ. 96 καὶ ἰδίως ὁ πολὺς Jaurés Études socialistes σελ. 162 ἀρκούντων εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς ἱκανοποιῶν κατὰ τὰς νέας ἰδέας τὰς σοσιαλιστικὰς νομοθετικὰς αὐτῶν ἀξιώσεις.

Τὸ ἄρθρον 1382 ἀρα διαγράφει ἀρχὴν ἀντιρωμαϊκὴν περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσιν, οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομοθετικοῦ γράμματος, ἀλλὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς πράξεως.

Ἡ δὲ μνεῖα τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἐλβετικοῦ κώδικος ἐγένετο, σχετιζομένης τῆς ἀρχῆς τῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσιν πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀσκήσεως δικαιωμάτων, παραλειφθείσης ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας τῆς περιουτικῆς «ὡς καὶ τὴν ἄλλην ἀντικωνωνικὴν ἀρχὴν (§ 226) περὶ ἀσκήσεως δικαιωμάτων, ἣν ρητῶς ἀνέτρεψεν ὁ ἐλβετικὸς κώδικος». Ὅπως δὲ ἡ σχέση τῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσιν καὶ τῆς ἀσκήσεως δικαιῶν, γνωστὸν εἶναι. (Ὅρα ἄλλως τε καὶ Plank Btir. G. ὑπὸ τὰς § 226, 823, 826). Δὲν προεμάντευσεν ἀρα καλῶς ὁ ἀναστηματοῦχος σοσιαλιστὴς ὅτι παρενοήσαμεν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐλβετικοῦ κώδικος.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀναιτιώδους ἢ μὴ τῆς ἐνοχῆς, ἢ ἀρχὴ τῆς πρὸς ἀποζημιώσιν εὐθύνης καὶ ἡ τῆς τῶν δικαιωμάτων ἀσκήσεως ἀποτελοῦσι τρεῖς μεγάλας ἀρχὰς τοῦ περιουσιακοῦ ἰδίως δικαίου καὶ ἐπομένως τρεῖς μεγάλας νομοθετικὰς γραμμάς ἐπ' αὐτοῦ, ἐντεθῆν δὲ ἡ συσχέτισις αὐτῶν. Καὶ αἱ τρεῖς εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσαι σοσιαλιστικῶς, τὸ ὅποιον δὲν φαίνεται κατανοήσας ὁ σοσιαλιστὴς νομοθέτης, διότι καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀναιτιώδους ἔχει ὡς βάσιν, ὡς λέγει ὁ Crome (Livre du centenaire σελ. 606) τὴν ἀρχὴν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ συμβάσει, ὅπως προσδῶσθαι τῇ τελευταίᾳ δυνάμιν καὶ ἄνευ μνεῖας τῆς αἰτίας.

Ἄλλὰ δὲν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἢ ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τούτων συζήτησις, προδίδουσα μόνον, ἐπαναλαμβάνομεν, προκειμένης τῆς διαχαράξεως τῶν μεγάλων νομοθετικῶν γραμμῶν τῆς νομοθεσίας ἡμῶν, ἀξιοπερίεργον στενότητα ἀντιλήψεως καὶ ἐξόχως συγκεκοτημένην ἀμάθειαν. Ἐνδιαφέρει μόνον ἡμᾶς τὸ γεγονός, ὅτι εἰς τοιοῦτος ἐν μέρει ἐνεπιστεῦθη ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, ἀφήσασα ἐγκεκλισμένους ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῶν νομικοὺς πρακτικῆς ἀντιλήψεως, τὸν Δημητράκοπουλον, τὸν Μομφερράτον, τὸν Ρακτιβάν, ἰδίως ὅμως ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἢ μετὰ πάσης δυνάμεως καταπολέμησις τῆς παρ' ἡμῶν προπαγάνδας τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ νομοθετικοῦ γερμανισμοῦ, ὡς προσφύεστατα λέγει ὁ φίλος καὶ νομομαθέστατος κ. Ἄν. Μομφερράτος.

Διέρχεται ἡ ἡμετέρα χώρα περίσδον ἀποτινάξεως πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν προλήψεων. Ἡ δὲ ἱστορία διδάσκει ὅτι ἡ μαστίγωσις τῶν προλήψεων οὐδέποτε προὐκάλεσεν ἐκδηλώσεις εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ, ἂν μὴ ὑβρεις, πάντως ὅμως ἀγρίας κραυγὰς, καὶ πομπῶδεις ἐκδηλώσεις ἐπιστημονικῆς ἢ ἄλλου εἶδους ὑπεροφίας, ὅπως ἡ πρόληψις τῆς γερμανοπληξίας. Ἡ ἱστορία διδάσκει ἐπίσης ὅτι ὅσα μᾶλλον ἀμειλικτος ὑπῆρξεν ἡ μαστίγωσις, τοσοῦτον βαθυτέρα ἀπέβη ἡ ἐκρίσιν τῶν προλήψεων. Αἱ ἐκδηλώσεις ὅμως ἐκεῖναι, καὶ μάλιστα μείζονες τούτων, δηλωτικαὶ πολλῶν πραγμάτων, δὲν ταράσσουσιν ἡμᾶς, ἀποτελοῦσαι διὰ τοὺς μαστιγοῦντας τὴν κωμικὴν ὄψιν τοῦ ἀγῶνος αὐτῶν.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ
Υψηλῆτης

Σ. Δ. Τὸ ἄνω δημοσίευμα τοῦ κ. Ἡλ. Ἀναστασιάδου παρεμπέπει εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Ι. Ἀραβαντινοῦ γραφέντων, τὸ δὲ τέλος τῆς περὶ τοῦ Ἀστικοῦ κώδικος μελέτης δημοσιεύεται εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν κατηρτίσθη διὰ τῶν προσφάτων ἀρχαιρεσιῶν διὰ τὸ 1910 ὡς ἐξῆς: Κωνστ. Ἐσσλιν, πρόεδρος, Κωνστ. Ρακτιβάν, ἀντιπρόεδρος, Στίλπων Ἰωαννίδης, γραμματεὺς, Σπυρ. Γαίνης Ταμίης.

Ἄντ. Μομφερράτος, Θ. Μαριολόπουλος, Μ. Κωτσάκος, Κ. Πολυγένης, Δ. Τσάτσος, Σ. Σημίτης, Ι. Μάνος, Τ. Ἡλιόπουλος, Α. Σωτηριάδης καὶ Π. Θηβαῖος, σύμβουλοι.

Τὸ πειθαρχικόν

Συνελθὼν τὴν παρελθούσαν Δευτέραν τὸ νέον τοῦτο συμβούλιον ἐξέλεξε κατὰ νόμον ἐκ τῶν μελῶν του τρεῖς, οἵτινες, μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου, ἀποτελοῦσι τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον διὰ τὸ τρέχον ἔτος. Οἱ ἐκλεγέντες εἶνε οἱ κ. κ. Μ. Κωτσάκος, Δ. Τσάτσος καὶ Θ. Παπαγιαννόπουλος.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Μία ἐκ τῶν πρώτων πράξεων, ἣτις κυρίως ἀπασχόλησε τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἦτο καὶ τὸ ἀπὸ πολλοῦ ὑποβεβλημένον καὶ σχεδὸν λησμονηθὲν νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ συστήματος τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος τῶν δικηγόρων, ὅπερ ἐν καιρῷ εἴχομεν δημοσιεύσει δολοκλήρον.

Ἡ ληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἀπόφασις ἦτο νὰ μεταβῇ καὶ αὐτῆς ἐπιτροπῇ παρὰ τῆ κ. Ἰπουργῷ τῶν Οἰκονομικῶν, ἣτις νὰ ὑποδείξῃ εἰς αὐτόν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀποτελεῖ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐπιθυμίας ἀπάντων τῶν ἐν Ἀθῆναις δικηγόρων. Συνεπεία τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐξχμελῆς ἐπιτροπῆς ἐπεσκέφθη τὴν παρελθούσαν Τρίτην τὸν κ. Ἰπουργόν, ὅστις διεβεβίασε ταύτην, ὅτι μετὰ τῆς εὐχῆς τῶν δικηγόρων συμπίπτει καὶ ἡ ἐπιθυμία του ὡς Ἰπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ, κατὰ τὴν πεποίθησίν του, διὰ τοῦ νομοσχεδίου προάγονται ταμειυτικῶς τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου. Ἐξηγῶν δὲ ὁ κ. Εὐταξίας τὸ φαινόμενον ὅτι, παρὰ τὸ χρηματικὸν τοῦ Δημοσίου συμφέρον, τὸ νομοσχέδιον ἐτάφη σχεδὸν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει, προσέθηκεν ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς τοὺς ἐν τῇ Βουλῇ ἐκ τῶν ἐπαρχικῶν ἰδίως δικηγόρους, οἵτινες ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ὑποβολῆς του διετέθησαν δυσμενῶς, παρεκάλεσε δὲ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐργασθῇ παρὰ τοῖς κ. κ. δικηγόροις Βουλευταῖς καὶ μεταπέσει τοῦτους.

Ἰδωμεν.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ"

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου

Μεγάλους τῷ ὄντι εἶπε λόγους ὁ Ἀνώτατος Εἰσαγγελεὺς κατὰ τὴν κλήρωσιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου. Καὶ εἶνε ὄντως μεγάλοι οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία—τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος—ἀδημονοῦσα ἀναμένει τὴν δρᾶσιν τοῦ Συμβουλίου τούτου.

Ἐὰν ἡ Δικαιοσύνη δὲν ἦτο ἐλευθερά ἀπὸ μακροῦ, ἐὰν ὑφίστατο ἐπηρεασμοὺς ἀντιθέτως σκοποῦντας πρὸς τὰ νόμιμα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῆς, ἐπιτυχῶς βάλλοντας κατὰ τῆς ἠθικῆς τῆς ὑπάρξεως, ἐὰν ἡ ἐποψις καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων τῆς Δικαιοσύνης παρίστατο οὐχὶ ἐκεῖνη, ἦν ἀπῆλθον τὰ κοινωνικὰ συμφέροντα, οὐχὶ ἐκεῖνη, πρὸς ἣν εὐφροσύνης θ' ἀπέβλεπον οἱ ἀληθῶς ἐπιλεκτοὶ δικαστικοὶ ἄνδρες οἱ ἀποτελέσαντες τὸ πρῶτον Ἀνώτατον Δικαστικὸν Συμβούλιον, τότε φυσικὰ καὶ ἀναμφισβητήτως ἢ αὐτῇ ἐποψις προβάλλει ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ κατηρτίσθη τὸ πρῶτον Συμβούλιον καὶ μεθ' ἐν ἔτος τὸ δεύτερον καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ ὅταν θελήσῃ τις νὰ σκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ νὰ ἴδῃ ὅτι πραγματικὰ καὶ προσωπικὰ ἐπόψεις παριστῶσαι τὴν εἰκόνα τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ὑποστάσεις, ἔξεις καὶ μέθοδοι αἱ αὐταί, παγιωθεῖσαι μάλιστα καὶ

τελειοποιηθεῖσαι, ἐξειλίχθησαν μέχρι τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ, περὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐγχυτέρου καθήκοντος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, ἐὰν τοῦτο θελήσῃ πραγματικῶς ν' ἀποδείξῃ, ὅτι, ἀφοῦ θεμέλιον ἐτέθη αὐτό, θὰ ἐξασφάλισῃ πρῶτον αὐτὸ ἑαυτὸ στερεὸν ἔσασί, ὅτε προδήλως δύναται—οὕτω μόνον—νὰ στηριχθῇ εὐσταθῶς ἀρμονικὸν τὸ οἰκοδόμημα τῆς δικαστικῆς ἀνορθώσεως.

Βεβαίως κατὰ τὰς περισσοτέρας περιστάσεις ἀρκεῖ ὁ Ἀρεοπαγίτης νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα, ὅπως ἀντιληφθῇ τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων, ὅπως συμβουλευθῇ τοὺς σχετικούς νόμους καὶ τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν ἐν τῇ ἐπισημῇ καὶ τῇ νομολογίᾳ ἀρκεῖ, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, νὰ κάμῃ τὴ δουλειά του. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ περιστάσεις, αἱ σπουδαιότεραι οὐχὶ μόνον διὰ τὸ κύρος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, καίτοι αὐτὸ μόνον θ' ἀπετέλει ἀποχρῶντα λόγον τῆς ἀνάγκης, καθ' ὅς διασταλτικῶς ἐρμηνεύων καὶ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμόζων τὰς διατάξεις τῶν νόμων ὁ Ἀρεοπαγίτης θέτει αὐτόρημα κανόνας δικαίου, καθ' ὅς ἐπομένως ἔχει ἀνάγκην ἠθικοῦ κύρους, ἰσοδυνάμου πρὸς τὸ πραγματικὸν κύρος τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Ἄλλὰ καὶ ἔτι μᾶλλον, παρουσιάζονται καὶ περιστάσεις, καθ' ὅς ὁ Ἀρειος Πάγος ρυθμίζει ἂν μὴ καὶ καθορίζει τὴν μορφήν καὶ τὴν ἐν τῇ ἐννόμῳ χώρᾳ ὑπόστασιν τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν καὶ σχέσεων ὡστε δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπλή ἱκανότης καὶ ἡ ἀπομένουσα ἀντοχὴ νὰ κάμῃ τὴ δουλειά του.

Ὅταν δὲ τοιαῦται προβάλλωσιν ἀπόψεις ἐνώπιον τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, προκειμένου περὶ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἕκαστος κατανοεῖ ποῖα εἶνε ἡ ἔκτασις τῆς ἐρεύνης καὶ πόσον τὸ βάρος τοῦ καθήκοντος τοῦ Συμβουλίου, προκειμένου περὶ τῶν σημαντικωτάτων ἐκεῖνων δικαστικῶν λειτουργῶν, εἰς οὓς ὁ νόμος ἀνέθηκε τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, εἰς οὓς ἀνέθηκε τὴν διαφώτισιν τῆς Κυβερνήσεως, χارασσοῦσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν τὴν νομοθετικὴν τοῦ Κράτους πολιτικὴν, εἰς οὓς ἐνεπιστεῦθη δικαιώματα καὶ ἔργα ἐν γένει εὐρύτερα καὶ ποικιλώτερα, προκειμένου περὶ πραγμάτων ἀλλὰ καὶ περὶ προσώπων, ἀποφαινομένους δὲ μόνους καὶ ἐν πολλοῖς κατὰ τὴν ἑαυτῶν κρίσιν, μὴ ὑπαγομένην πλειστάκις εἰς συσχέτισιν πρὸς θετικὴν νόμου τινὸς διάταξιν. Εἶνε ἀστεία ἢ πανοπλία ἐμπερικῶν τιμῶν γνώσεων ἐκ τῶν ποινικῶν ἀποκλειστικῶς νόμων. Εἶνε ἀπόνοια διὰ τὸ κοινωνικὸν συμφέρον νὰ πιστεῦθαι ὅτι περιφρουρεῖται διὰ μόνης τῆς ἀξιοπρεπειᾶς τῆς παραστάσεως, διὰ μόνης τῆς ἠθικῆς ἀριότητος λειτουργοῦ ἔχοντος ἀνάγκην νὰ σταθῇ κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου, ὅπερ σχηματίζει ὅλη ἡ νομοθεσία, ἐπὶ τοῦ ὕψους, ὅπερ ἀρκεῖ νὰ μετρήσῃ μόνον καθολικὴ μὲν φωνὴ εὐρυτέρα, χειρίζομένη ὑπὸ διανοίας ἐντελῶς ἐξαιρετικῆς.

Οὐδεὶς λησμονεῖ, ὅτι αἱ κείμεναι διατάξεις τοῦ νόμου—τοῦ νέου νόμου—ἀποτελοῦν φραγμὸν θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ἀνυπέβλητον, ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν προβάλλον διλήμμα δεινόν, ἢ νὰ στερηθῇ ὁ Ἀρειος Πάγος τῶν ἀρίστων μελῶν του, ἢ νὰ μείνῃ καὶ αὐτῆς ἡ Δικαιοσύνη ἄνευ ἐπιθεωρήσεως καὶ ἄνευ ἐλέγχου. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ παρίδῃ, ὅτι μετὰ τὰ ἐλεεινὰ δικαστικὰ μισθάρια—σκέπτονται ἄλ-

λως οἱ ἀπὸ τῶν νεφελῶν βλέποντες τοὺς ἀνθρώπους οὐχὶ ὡς ἀνθρώπους—δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ καὶ διατηρηθῇ εὐρωστον καὶ θαρραλέον καὶ ἀληθῶς ὑπεύθυνον δικαστικὸν σῶμα, ἀναποφεύκτως δὲ θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ γραφειοκρατικὸν σύστημα τῆς ἀλληλοβοηθουμένης καὶ φυτοζωώσεως συναδελφότητος ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων δικαστῶν, σύστημα ἀνευθύνου τοῦλάχιστον ὀκνηρίας καὶ ἀπροσεξίας, τυπικῆς ἐκπληρώσεως τυπικῶν καθηκόντων, ὅπερ πολλάκις ἐκσπᾷ εἰς τυραννίαν καὶ πλειστάκις εἰς παραγνώρισιν ἢ καὶ περιφρόνησιν τῶν κοινωνικῶν συμφερόντων. Ἄλλὰ καὶ πᾶς τις ἔχει τὴν ἀξίωσιν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου νὰ προβάλλῃ ἀντιθέτως ἄλλο ἀμειλικτον διλήμμα καὶ νὰ εἴπῃ ἀμέσως καὶ ρητῶς: ἢ θὰ μᾶς δώσητε τὰ μέσα νὰ ἀναδημιουργήσωμεν τὸν κλάδον ἡμῶν καὶ νὰ διατηρῶμεν αὐτὸν εὐθαλῆ καὶ εὐρωστον, ἢ θὰ ἐρμηώσωμεν τὰς δικαστικὰς τάξεις ὡστε νὰ καταστῇ ἀδύνατος καὶ αὐτῇ ἡ τυπικὴ ἐκτέλεσις τυπικῶν καθηκόντων, εἰς ἃ ἀνιέρως ἠρκεῖσθε, ἵνα ἐξυπηρετήτε ἀνοσίους σκοπούς. Ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἀνεπτύχθη πολλάκις καὶ ἀπεδείχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀριθμῶν, ὅτι καὶ εὐχερῆς καὶ παντελῶς ἀδάπανος εἶνε ἡ προσήκουσα κατάρτισις τῆς Δικαιοσύνης εἰς ἀριθμοὺς καὶ μισθοὺς δικαστῶν καὶ εἰσαγγελέων καὶ κατωτέρων αὐτῆς λειτουργῶν. Δὲν ἀπαιτεῖται ἢ νὰ παύσουσιν συντάσσοντες νομοσχέδια οἱ καθ' ὄλον τὸν βίον αὐτῶν ἐν τοῖς λόγοις πομπολυλογοῦντες καὶ κομπορρημονοῦντες, ἐν τοῖς ἔργοις δὲ κοπυλακεῦντες καὶ μικροῦπολογίζοντες, καὶ οὕτω μόνον ἀνερχόμενοι, ἀνερχόμενοι καὶ πιέζοντες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν.

Δὲν δυνάμεθα, νὰ φαντασθῶμεν σῶμα μείζονος κύρους καὶ ἐπιβολῆς ἐκεῖνου, ὅπερ ἀπετέλεσαν οἱ κατὰ θεῖαν ὄντως εὐμένειαν ἐκλεχθέντες νὰ παριστῶσι τὸ Ἀνώτατον Δικαστικὸν Συμβούλιον τοῦ ἀρξαμένου ἔτους τὸ Ἔθνος ἠσθάνθη μέγαν παλμὸν ἀνεκλαλήτου χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ του—σχεδὸν ἀπίστευτον καταντᾶ ὅτι ἐγένετο κλήρωσις. Ἐὰν τοιοῦτο Συμβούλιον, μετὰ μίαν Ἐπανάστασιν καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνικῶν συμφορῶν καὶ τῶν ἐξακολουθούτων μεγάλων κινδύνων, ἐὰν τοιοῦτο Συμβούλιον καταδειχθῇ ἀνίκανον ν' ἀντιμετωπίσῃ τολμηρῶς τὰ πράγματα καὶ νὰ κρατήσῃ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγους ἀνθρωπίσκους, τίνα λόγον δύναται νὰ ἔχῃ ἢ ὑπαρξῆς τοῦ Κράτους, ποίας δὲ καὶ ποίου εἶδους ἐλπίδας ποῦ δύναται νὰ βασίσῃ τὰ Ἔθνος;

ΧΑΡΑΚΗΡΙΣΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

Ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων νομοσχεδίων τῶν ἀφορώντων τὴν τροποποίησιν ἄρθρων τινῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου, ὀφειλομένης εἰς λίαν ἐπιμελημένην καὶ εὐσυνείδητον ἐργασίαν τοῦ βουλευτοῦ κ. Ἰωάν. Δ. Ράλλη, ἀποσπῶμεν ἀριθμοὺς τινὰς λίαν χαρακτηριστικῶς τῶν ἔρων ὑπὸ τοὺς ὁποῖους καταρτίζονται οἱ δικαστικοὶ ἐπιπρωχεύσεων συμβιβασμοί.

Κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τούτους, οἵτινες ἀφορῶσι τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, καθ' ἅπασαν τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, ἐπεκυρώθησαν 295 ἐν ὄλῳ συμβιβασμοὶ πτωχεύσεων. Ἐκ τούτων δὲ οἱ 224 ἀπὸ 1 ἕως 5 ο)ο, οἱ 41 ἀπὸ 6 ἕως 10 ο)ο, οἱ 10 ἀπὸ 11 ο)ο ἕως 15 ο)ο, οἱ 8 ἀπὸ 16 ο)ο ἕως 20 ο)ο, οἱ 6 ἀπὸ 21 ἕως 30 ο)ο. Ὅπερ σημαίνει ὅτι, ἐπὶ 295 συμβι-

θασμῶν, οἱ 224, ἤτοι τὰ τρία τέταρτα, καθιερτίσθησαν ἐπὶ ποσοστῶ ἀπὸ 1 ο) ! ἕως 5 !! ὅπερ ἐπίσης σημαίνει ἢ ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν πτωχευσάντων ἐξηκολούθουν νὰ ἐμπορευῶνται καὶ νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ πίστιν των, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἐξαιρέσει τὰ κεφάλαιά των μέχρι 95 ο) καὶ 99 ο), ἢ ὅτι ἡ ἐξαιρέσις αὕτη ἦτο μόνον φαινομενικὴ, πράγματι δὲ τὰ κεφάλαιά των αὐτὰ εἶχον περιέλθῃ διὰ τῆς τετριμμένης λαθροχειρικῆς μεθόδου εἰς χεῖρας τρίτων, ὅπως ἐπανεῖλθον εἰς τοὺς..... ἀτυχῆσαντας ἐμπόρου; μετὰ τὸν πρὸς 1 ο) ἕως 5 ο) συμβιβασμῶν.

Καὶ ὑπὸ τὴν μίαν ὅμως προϋπόθεσιν καὶ ὑπὸ τὴν ἑτέραν, ἐν εὖγε ἀνήκει πάντοτε εἰς τοὺς κυρώσαντας τοιοῦτου εἴδους συμβιβασμοὺς Εἰσηγητὰς καὶ δικαστὰς ἐν γένει καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὴν αὐτὴν δεκαετίαν χασμηθέντας κατὰ καιροὺς Εἰσαγγελεῖς.

Ἐναπομένει ἤδη τὸ ἐρώτημα: Ἄλλ' ἀφοῦ ἡ νόμιμος πλειονοψηφία τῶν πιστωτῶν ἀπεδέχθη τοιοῦτους συμβιβασμοὺς; Ὡς πλειονοψηφία νόμιμος, πόσα θὰ ἀπεκάλυπτες ἂν τὸν ἀνάγκυρόν σου ἐκίνοιε μία Εἰσαγγελικὴ ἢ Εἰσηγητικὴ χεῖρ!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

Πολὺ διδασκτικοὶ εἶνε δι' ἡμᾶς οἱ ἀριθμοὶ οἱ παριστῶντες τὴν ἐργασίαν τῆς Γαλλικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Δι' ὃ καὶ πολὺ ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν ἐν συγκρίσει πρὸς ἀριθμοὺς τῶν ἐργασιῶν τῆς παρ' ἡμῖν δικαιοσύνης δημοσιευθέντας ἐπανειλημμένως καὶ μετὰ πολλῶν παρατηρήσεων ὑπὸ τῆς «Δικαιοσύνης».

Ἐσχολήθη ἡ Ποινικὴ Δικαιοσύνη ἐν Γαλλίᾳ διὰ πράξεις:

Κατὰ τὸ 1902	528.641
» » 1903	529.085
» » 1904	543.636
» » 1905	551.893
» » 1906	549.356
» » 1907	567.274
» » 1908	555.924

Δηλαδή ἡσχολήθη συνεπεῖα προφορικῆς ἢ ἐγγράφου μηνύσεως ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγελματοῦ.

Οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ ἐν Ἑλλάδι εἶνε:	
Κατὰ τὸ 1903	86.449
» » 1904	87.914
» » 1905	87.249
» » 1906	84.630

Ἡ Γαλλία ἔχει κατοίκους 40 ἐκάτομ. περίπου, ἡ δὲ Ἑλλάς 2.632.000. Κατὰ τὸ ἔτος 1908 ἐν Γαλλίᾳ ἐκ τῶν 555.924:

Παρεπέμφθησαν εἰς ἀνάκρισιν	55.047
Παρεπέμφθησαν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον	136.211
Παρεπέμφθησαν εἰς ἄλλην δικαιοδοσίαν	49.582
Ἐμείναν ἀκαταδίκτοι	309.101
Ἐμείναν ὑπὸ μελέτην	5.985
Ἐν Ἑλλάδι δέ, κατὰ τὸ 1906, ἐκ τῶν 84.630:	

Παρεπέμφθησαν εἰς ἀνάκρισιν	53.273
Παρεπέμφθησαν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον	18.527
Παρεπέμφθησαν εἰς ἄλλην δικαιοδοσίαν	12.244
Ἐμείναν ἀκαταδίκτοι	245
Ἐπεδλήθησαν εἰς τὰ Συμβούλια	341

Ἄλλὰ πλὴν τῶν 309.101 ἀπορριφθεισῶν κατηγοριῶν κατὰ τὸ 1908 ὑπὸ τῶν ἄλλων Εἰσαγγελέων, ἀπερρίφθησαν καὶ ὑπὸ τῶν ἀνακριτῶν 17.721, οὕτως ὥστε ὑπὸ τῶν Συμβουλίων ἀπερρίφθησαν μόνον 187. Ἐν συνόλῳ ὑπὸ τῶν εἰσαγγελέων, ἀνακριτῶν καὶ συμβουλίων ἀπερρίφθησαν κατηγορίαι 327.009, δηλαδή:

Ὡς νόμος ἀβάσιμοι (35 %)	115.051
Ὡς μὴ σοβαροὶ (ne presentaient pas de gravité)	41.296
Ὡ μὴ προτεινομένων ἀποχωρῶσιν ἀποδείξεις	53.683
Ὡς μὴ καθοριζομένου καλῶς τοῦ ἀδικήματος ἢ ἕνεκα ἐλλείψεως καταλογιστοῦ	13.752
Ὡς μὴ ἀποδειχθέντων τῶν ἀδικημάτων ἢ τῶν δραστῶν (ἀγνώστων) 31 %	103.227

Ἐκ τῶν 309.101 τῶν εὐθὺς ἀμέσως ἀπορριφθεισῶν ὑπὸ τῶν εἰσαγγελέων, ἀπερρίφθησαν:

Ὡς νόμος ἀβάσιμοι	111.665
Ὡς ἀγνώστων τῶν δραστῶν	100.484
Ὡς μὴ σοβαροὶ	41.296
Δι' ἐλλείψιν καταλογιστοῦ (ἡλικία κλπ.)	1.834
Δι' ἐλλείψιν ἀποδεικτικῶν μέσων	42.604
Δι' ἄλλους λόγους	11.218
309.101	

Αἰ στήλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὐρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μετὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Ὅταν τάξις ὀλόκληρος, ὡς ἡ τῶν ἐν Ἀθήναις δικηγόρων, ἐκφράξῃ ὄχι πλεόν εὐχὴν ἀλλὰ ἀξίωσιν καθαρῶς, ὑποδεικνύουσα

Οἱ αὐτόκλητοι τὴν ἀνάγκην κηδεμόνες τῆς μετατροπῆς τοῦ συστήματος δι' οὗ μέχρι τῆς σήμερον εἰσπράττεται παρὰ τῶν μελῶν αὐτῆς, ὡς φόρος αὐτόχρημα κεφαλικῆς, ὁ φόρος τοῦ ἐπιτηδεύματος, ὅταν ἀντὶ τοῦ συστήματος τούτου ὑπέδειξεν ἤδη ἕτερον διὰ τοῦ ὑπ' αὐτῆς συνταχθέντος νομοσχεδίου, δι' οὗ ἡ πρόβδος τοῦ δημοσίου υπερδιπλασιάζεται, φρονουμένον ὅτι ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαριτωμένα ἐπιχειρήματα τὰ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς κυκλοφοροῦντα ἐν τοῖς Ὑπουργικαῖς ἀντιθαλάμοις καὶ ἡ κηδεμονία ἢ αὐθόρμητος τινῶν ἐκ τῶν βουλευτῶν, οὔτινες καὶ δικηγόροι συνέπεσε νὰ εἶνε, περιττεῦον. Ἐναπομένει εἰσέτι καιρὸς ὅπως ἡ ἐσκεμμένη ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ὀλιγορῶν τῶν διαφόρων Μεντόρων μετατραπῆ εἰς ἀπόφασιν καὶ πραγματοποιήσιν τῆς ὑποβληθείσης ἀξιόσεως. Τὸν καιρὸν δὲ τούτον εὐχόμεθα νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ καὶ χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ σώματος τῶν δικηγόρων καὶ χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία, οὐδεὶς συντρέχει λόγος νὰ παρίσταται ἐργαζομένη ὑπὸ πίεσιν. Τὰ ἄκρα, εἰς ἃ ἡ τάξις τῶν ἐν Ἀθήναις δικηγόρων εἶνε διαθεσιμὴ νὰ προβῇ, ἡμεῖς πρῶτον δὲν εἴμεθα ἐξ ἐκεῖνων οὔτινες, ὅμως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, θὰ ὑπεδεικνύομεν. Εἶνε ὅμως ἀπολύτως βέβαιον ὅτι ἐξωθεῖται εἰς τὰ ἄκρα ταῦτα, ὁπότε πάντες οἱ εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκοντες εἶνε ὑπόχρεοι νὰ ἐνώνουν τὰς δυνάμεις των πρὸς ἐπικράτησιν, οὐχὶ ἀπλῶς ἐξ ἐγωϊσμοῦ ἐπαγγελματικοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς συναισθησεως ὅτι ἀγωνίζονται πρὸς ἐπιβολὴν πλεόν τοῦ δικαίου.

Πολλὰ βεβαίως συναγονται εὐερῶς συμπεράσματα ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀριθμῶν τῶν παριστῶντων τὴν δρᾶσιν τῆς Γαλλικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, μερικῶς τῶν ὁποίων δημοσιεύομεν ἐν ἄλλῃ ἡμῶν στήλῃ. Ἰδιαιτέρως ἔμως θέλομεν νὰ ἐξάρωμεν τὴν δρᾶσιν τῶν ἄλλων εἰσαγγελέων, φρονούντες, ὅτι ἐντεταμένῃν θὰ προκαλέσων τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου. Πολὺ πλεόν τοῦ ἡμίσεος τῶν μηνύσεων ρίπτονται εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρηστών. Διότι οἱ Εἰσαγγελεῖς ἐργάζονται διότι βέβαια καὶ θὰ ὦσιν εἰς θέσιν πρεπόντως νὰ ἐργάζωνται διότι κυρίως δύνανται ν' ἀντιλαμβάνωνται μετὰ ἀπλὴν ἀνάγκωσιν καὶ μόνον εἰς τινὰς περιστάσεις ἔχοντες ἀνάγκην νὰ προβῶσιν εἰς προεξετασίαν τινὰ. Διότι εἶνε καὶ θέλουν καὶ δύνανται νὰ εἶνε Εἰσαγγελεῖς καὶ οὐχὶ διεκπεραιω-

ταὶ ἐγγράφων, κατὰ τεραστίους ὄγκους, περιεχόντων ἀνοησίας. Καὶ τοιουτοτρόπως κατορθοῦνται οἱ Γάλλοι ἀνακριταὶ καὶ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι νὰ χειρίζονται μέχρι μὲν τινος ὅσας ὑποθέσεις σχεδὸν καὶ οἱ Ἕλληνες συναδέλφοί των, ἀπὸ τινος δὲ σημείου τῆς ἀνακρίσεως ὀλιγοτέρως κατὰ 15 χιλιάδας περίπου. Ἄλλὰ καὶ τοιουτοτρόπως κατορθοῦνται κατόπιν 37,326 ἀνακρίσεων ἐν Γαλλίᾳ νὰ ἐκδίδωνται μόνον 187 ἀθωωτικά βουλευμάτα. MONON. Ἐν Ἑλλάδι τὰ ἀπαλλακτικὰ βουλευμάτα εἶνε πολλαπλάσια τῶν παραπεμπτικῶν, καὶ αἱ ἀθωωτικαὶ ἀποφάσεις πολλαπλάσιαι τῶν καταδικαστικῶν. Ἡ ἀνάκρισις ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἀσχολεῖται περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων καὶ δὲν βασανίζει καὶ δὲν ζημιοῖ καὶ δὲν καταστρέφει μυριάδας μικρῶν καὶ κατηγορουμένων, ἐκδίδουσα ἀλογίστως καὶ ἀπανθρώπως ἐντάλματα συλλήψεων καὶ προφυλακίσεων. Ἡ ἀνάκρισις ἐν Γαλλίᾳ δὲν πελαγώνει εἰς ὠκεανούς χαρτίνους ἀνευ λόγου καὶ σκοποῦ. Διότι ὑπάρχουσιν Εἰσαγγελεῖς. Καὶ ἴδετε: Κατ' ἔτος ἐν Γαλλίᾳ μένουσιν ὑπὸ μελέτην τῶν Εἰσαγγελέων 5 ἕως 6 χιλιάδες μηνύσεων. Ἐν Ἑλλάδι οὐδεμία, ἀπολύτως οὐδεμία ἔμεινε ποτε, ἀλλὰ μόλις ἐγχειρίζονται αὐτοστιγμειοῦ χαρακτηρίζονται ὅπως-ὅπως «καὶ εἰς τὴν ἀνάκρισιν!» Καὶ δὲν ἔχουν οἱ Ἕλληνες ἀνακριταὶ τὸ δικαίωμα τῶν Γάλλων συναδέλφων των.

Θέλομεν εἰσαγγελεῖς, ὦ Ἀνωτάτον Συμβούλιον. Ἄλλὰ τοὺς εἰσαγγελεῖς δὲν θὰ τοὺς δώσωσιν αἱ ἐξετάσεις τῶν ἐμμίσθων παρεδῶν οὕτε τὸ ἀστεῖον φυτῶν τῶν ἀντεισαγγελέων. Θέλομεν εἰσαγγελεῖς, εἰς οὓς νὰ μὴ εἶνε ἀγνωστος οὐτε μία μικρὰ πτυχὴ τοῦ παρ' ἡμῖν κοινωνικοῦ βίου. Δὲν ἀρκοῦν ὀλίγοι παππαγαλλισμοὶ νομικῶν διατάξεων εἶνε δὲ κωμικὸν νὰ παρέχῃ ἐμπιστοσύνην ἢ ἐπὶ τινὰ ἔτη στενωπῆ καὶ τυπικωτάτη συμμόρφωσις πρὸς τὴν νομολογίαν—τὴν Ἑλληνικὴν—καὶ εἰκὴ καὶ ὡς ἔτυχεν ἐκδοσις χιλιάδων τινῶν ἐντάλματων κατὰ μαρτύρων καὶ κατηγορουμένων—κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν γραμματέων τῶν ἀνακριτῶν. Θέλομεν εἰσαγγελεῖς, προερχομένους ἐκ πολυετοῦς εὐδοκίμου καὶ ἀνεπιλήπτου δικηγορίας, **μὲ μισθοὺς δέ, μεγάλους μισθοῦς.**

Ὅσα ἡ ἐφημερίς ἡμῶν ἔγραψεν ἐν σχέσει πρὸς τὸ πρόσφατον ζήτημα τοῦ Ἀστυκοῦ Κώδικος καὶ τὴν πρὸς τοῦτο δωρεάν τοῦ κ. Μπε-

Δόξα τῷ Θεῷ νάκη κυροῦνται πανηγυρικώτατα διὰ τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἢν παραλαμβάνομεν ἐκ τοῦ σχετικοῦ φακέλλου τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν.

«Λυπούμεθα ὁμολογουμένως, γράφει ἡ ἐκθεσις αὕτη, διότι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς δὲν κατέστη ἡμῖν γνωστὸν ὅτι ὁ κ. Μπενάκης εἶχε τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐξαγοράσῃ, ἀνθ' οἰκασθῆποτε προσφορᾶς, τοῦ Κράτους τὰ δικαιώματα διὰ νὰ ἀρνηθῶμεν εὐθὺς ἀμέσως οἰκονομικῶς μετ' αὐτοῦ συνεννόησιν.....»

Καὶ κατωτέρω: «Τὰ Κράτη δὲν προέρχονται εἰς συμφωνίας ἐκποιήσεως τῶν δικαιωμάτων των, ἡμεῖς δὲ θὰ ἤμεθα οἱ ὀλιγοτέρον παντὸς διαθεσιμῶν νὰ προηχοῦμεθα εἰς τοιαύτην τινὰ μὴ θεμιτὴν δικαιοπραξίαν, συμβολίζουσαν αὐτόχρημα τὴν ἀπεμπόλησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς χώρας.»

Ἀπολύτως σύμφωνοι, μετὰ τὴν προσθήκην μάλιστα ὅτι τὸ ἀρχαῖον οὐδέποτε σημειώνει ποτέ.

ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ

Τὴν παρελθούσαν Δευτέραν, συνελθὼν ἐν ὀλομελείᾳ ὁ Ἄρειος Πάγος, προσέβη εἰς τὴν διὰ κλήρου συγκρότησιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρόσφατου Νόμου, καθ'

ὃν μέλη αὐτοῦ αὐτοδικαίως εἶνε ὁ Πρόεδρος, Ἀντιπρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἄρειου Πάγου, τὰ δὲ λοιπὰ ἐξ λαμβάνοντα διὰ κλήρου ἐκ τῶν Ἀρεοπαγιδῶν. Οἱ κληρωθέντες κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην Ἀρεοπαγιδῆται εἶνε οἱ κ. κ. Κ. Καψάλης, Δ. Δεληγιώργης, Π. Νίδερ, Μ. Χατζάκος, Ε. Διγενόπουλος καὶ Γ. Μητσόπουλος, ἀνακληρωματικοὶ δὲ οἱ κ. κ. Μ. Μαρούδης, Κ. Φάραγγας καὶ Ι. Τσάτσος.

Χαιρετίζων τὸν νέον θεσμὸν ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἄρειου Πάγου εἶπε κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν τὰ ἑξῆς:

Σήμερον ἐγκαινιάζεται νέα περίοδος τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας παρ' ἡμῖν, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς πλήρη αὐτῆς ἀναμόρφωσιν. Κατὰ τὸ πρότερον ἰσχύον σύστημα ἐπικράτει κυβερνητικῆς συγκέντρωσις, αἱ δὲ τῶν Εἰσαγγελέων καὶ δικαστῶν μεταθέσεις καὶ προαγωγαὶ δὲν ἐγίνοντο πάντοτε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Δικαιοσύνης, ὁ εἰρηνοδικειακὸς δὲ ἰδίως κλάδος ἔμεινε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπροστάτετος ἀπὸ πάσης ἀδικίας τῶν ἰσχυόντων, κυριαρχούντων τῆς τύχης αὐτοῦ, καὶ εὐρίσκειτο εἰς πανθωμολογημένην καταπτώσιν, συνεχῶς καταγγελλόμενος ὡς συντελῶν εἰς τὴν περιθάλψιν κομματικῶν καὶ προσωπικῶν συμφερόντων.

Πολὺς ἐγένετο καὶ γίνεται λόγος περὶ αὐξήσεως τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων, μεταξὺ δὲ τῶν αἰτίων τοῦ κακοῦ τούτου ἀνεφέροντο ἡ δυσμένεια τῶν ὄρων τῆς οικονομικῆς, ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως, ἡ ἐλλείψις ὀργάνων τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ὁ κυριώτερος ὅμως λόγος πρέπει ν' ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν τῶν ἀδικημάτων καὶ τὴν ἐπιβολὴν δικαίων ποινῶν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

Τὸ ἀτιμώρητον ἐνίοτε τῶν ἐγκλημάτων ἐνεπνεεν εἰς μὲν τοὺς ἐγκληματοῦντας θράσος, εἰς δὲ τοὺς ἀδικουμένους καταπτώσιν ἢ πόθον ἀντεδικείσεως.

Σήμερον θέλει κατασταθῇ ἡ κοινὴ πεποίθησις περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν δικαστῶν καὶ πᾶς φόβος ἐπιρρασεῦς αὐτῶν θέλει ἐκλείψῃ. Σήμερον ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀνακτᾷ νέας δυνάμεις καὶ νέον θάρρος. Ἡ γενομένη ἀναμόρφωσις εἶχε ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς μεγάλη ἐμπόδια εἰς πολλὰ συμφέροντα, εἰς πεπαλαιωμένα συνήθειαι. Εὐτυχῶς αὕτη ἐπετεύχθη, ἀνοίγει ὅμως τὸ στάδιον εἰς μεγάλας μεταβολὰς ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου νόμου. Πολλὰ καὶ μεγάλα ἐμπόδια ἔχει νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ Ἀνωτάτον Δικαστικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς του, διότι ὅσον ἰσχυρομένη, ὅσον εὐστοχος καὶ ἂν εἶνε ἡ νέα νομοθεσία, δὲν θὰ εὐδοκίμησῃ αὕτη, ἂν δὲν βλάψῃ πρόσωπα, ἂν δὲν προσκρούσῃ εἰς ἐπιτόπια συμφέροντα. Εἰς τοῦτο δὲ πρέπει ν' ἐπισητῆσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ τοῦ Συμβουλίου διὰ νὰ πράξῃ ἀντάξια τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς αὐτὸ καθηκόντων καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἔργον στερεὸν καὶ μόνιμον.

Ἐὰν καὶ τὸ νομίμως καὶ ὀρθῶς προσβαλλόμενον ἀτομικὸν συμφέρον ἐξεγείρεται καὶ διὰ διαμαρτυριῶν ἐκόηλῶν τὴν ἀντίδρασιν αὐτοῦ, δύναται τις νὰ φαντασθῇ τί θέλει συμβῆ, ἂν τύχῃ νὰ προσβάλληται ἀδικῶς τὸ συμφέρον τοῦτο. Ἐννοεῖται δέ, ὅτι καὶ αὕτη ἡ τύχη τοῦ νέου θεσμοῦ θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ πλῆθους τῶν τοιούτων ἐολόγων αἰτιάσεων.

Δὲν ἀμφισβάλλω, ὅτι ὅλοι οἱ λειτουργοὶ τῆς Θεμίδος, κινούμενοι ὑπὸ τοῦ αἰσθηματοῦ τοῦ καθήκοντος ἤδη παρὰ ποτε ἄλλοτε μετὰ τὴν πλήρη ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, οἱ δικασταὶ οὗτοι, οὔτινες ἐπέχρησαν ἀντιπρόσωποι καὶ πρόμαχοι τοῦ νόμου, θὰ εἶνε ἀγρυπνοὶ καὶ αὐστηροὶ αὐτοῦ φύλακες, καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν οὐδενὸς τὴν ἐξαιρέσιν ἐκ τοῦ κράτους τοῦ νόμου.

Ἰδίως δὲ ἡμεῖς, τὰ μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, διατάζοντες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἡμῶν, καὶ μὴ ἀνταποκρινόμενοι ἐντελῶς εἰς τὰς προσδοκίας τῆς Κοινωνίας, ἀναλαμβάνομεν μεγάλην εὐθύνην.

Ἡ ἐθνικὴ προσοχὴ εἶνε ἤδη ἐστραμμένη πρὸς ἡμᾶς καὶ παρακολουθεῖ τὸ ἔργον ἡμῶν μετ' ἐλπίδων, ἀναμένουσα νὰ ἐκφέρῃ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι τὴν γνώμην της, ἂν συνετελέσαμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀναμορφώσεως, ἢ ἐδείχθημεν κατώτερους τῶν προσδοκιῶν τῆς Κοινωνίας, καὶ ἀπονεμῆν εἰς ἡμᾶς ἢ τὸν ἔπαινον ἢ τὴν κατάκρισιν.

Οὐδὲν ἄλλο ζῆτεῖ παρ' ἡμῶν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία καὶ ἡ Κοινωνία ἢ πλήρη συναίσθησιν τοῦ ἐπιβαλλομένου εἰς ἡμᾶς καθήκοντος. Ἐὰν δὲ συνδυασθῇ ἡ ἐπιτυχὴς δρᾶσις ἡμῶν πρὸς τὸν ζῆλον τῶν δικαστικῶν ἐν γένει λειτουργῶν, δὲν ἀμφισβάλλω ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐξουσία κατὰ τὴν νέαν σημερινὴν ἐξέλιξιν τῆς δικαστικῆς ἀνεξαρτησίας θέλει κρατήσῃ ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς Δικαιοσύνης, καὶ θέλει συντελέσῃ εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν εὐχῶν παντὸς χρηστοῦ πολίτου καὶ τῶν μυρῶν πόθων ἀπάντων, ὡς καὶ εἰς τὴν παγίωσιν τῆς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς δικαιοσύνης ἐμπιστοσύνης τῶν πολιτῶν.

Τόμοι τῆς «Δικαιοσύνης» πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς, τοῦ μὲν πρώτου ἔτους πρὸς δραχμὰς 5 τῶν δὲ λοιπῶν πρὸς δραχμὰς 7.50 ἑκα-

ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ

Ο Έμπορικός Σύλλογος Αθηνών, έμπορούμενος υπό της ιδέας ότι ή έλαττωματική άπουνομή της έμπορικης δικαιοσύνης έγκειται έν τή σφαλερή διατυπώσει διαφόρων διατάξεων της έμπορικης ήμών Νομοθεσίας, προέβη εις σύστασιν έπιτροπής εκ νομομαθών, έν ή συνέπραξαν και νομικοί αντιπρόσωποι τών έν Αθήναις τραπεζών. Η έπιτροπεία αύτη καθήρτισε τρία Νομοσχέδια άτινα, ύποβλήθηέντα υπό του Έμπορικού Συλλόγου υιοθέτησεν ή Κυβέρνησις ή δέ Βουλή παρέπεμψεν εις έπιτροπείαν ήτις, εισηγουμένου του κ. Γω. Ράλλη, έποιήσατο μακράν τούτων έπεξεργασίαν, ύποβαλούσα τά ούτω τροποποιηθέντα Νομοσχέδια και αύθις τή Βουλή.

Έπί τών Νομοσχεδίων τούτων, όρώντων σπουδαιότατα ζητήματα, ποιούμαι τās έπομένους παρατηρήσεις.

Η έπιτροπεία, όρθως ποιούσα, εξήλειψε τήν αίτίαν ως άναγκαίον όρον της συναλλαγματικής. Έν ταιούτῃ όμως περιπτώσει έδει όπως άναγραφῆ έν τῷ Νόμῳ και ή κατάργησις τών άρθρων 115—117 περί προβλέψεως· διότι ή πρόβλεψις άναγκάως προϋποθέτει εκπερασμένην έν τῇ συναλλαγματική αίτίαν. Ούτω δέ ούτε ό Γερμανικός ούτε ό Ιταλικός Κώδιξ, οίτινες άμφότεροι δέν έχουσι αίτίαν, δέν έχουσι και διατάξεις περί προβλέψεως.

Τό άρθρον 112 έδει όπως διαγραφῆ όλόκληρον· διότι, άφου καθηργῆθη ή διαφορά του τόπου, καθηργῆθη ή αίτία, προσωπική δέ κράτησις άπαγγέλλεται μόνον κατ' έμπόρων, ούδεις λόγος δικαιολογών ποιήν τῆς ύποβολῆς ύφίσταται. Διά τόν λόγον τούτον ούτε έν τῷ Γερμανικῷ ούτε έν τῷ Ιταλικῷ Κώδικι ύφίσταται διάταξις περί ύποβολῆς. Όσαύτως είνε διαγραπτέον και τό άρθρον 113 Έμπορ. Νόμου· διότι άφου παρ' ήμιν αί μέν γυναίκες ούδέποτε ύπόκεινται εις προσωπικήν κράτησιν αί δέ ύπανδροι, γυναίκες ούδέποτε χρήζουσιν άδείας του άνδρός (πλήν προς άνάληψιν έμπορικού επαγγέλματος) είνε περιττή αλλά και επιβλαβής ή διάταξις του άρθρου 113.

Τούτο συναισθανόμενος και ό Αρ. Πάγος άπεφῆνκε διά της ύπ' αριθ. 68 του 1907 αποφάσεως ότι ή υπό γυναίκος μη έμπόρου ύπογεγραμμένη ή συναλλαγματική δέν άποτελει μέν συναλλαγματικήν ένεκα του άρθ. 113 άλλ' άπο τελεει γραμμάτιον εις διαταγήν, περί ού δέν ισχυει ή άπαγορευτική διάταξις του άρθ. 113. Η άπόφασις είνε όρθή κατά ουσίαν, προφανώς όμως έσφαλμένη κατά τύπον, άφου τό άρθ. 113 ως κύρωσιν αυτού διαγράφει τήν άκυρότητα της συναλλαγματικής και τήν ισχύν αυτης ως άλλῃς ύποσχέσεως.

Έν τῇ διορθώσει του άρθρου 137 άντι «μετέβη» γραπτέον μετεβιβάσθη.

Τό άρθρ. 188 γραπτέον ούτως: Τό είς διαταγήν γραμμάτιον πρέπει να περιέχη τήν χρονολογίαν της εκδόσεως και της πληρωμῆς, τήν πληρωτέαν ποσότητα, τήν ύπογραφήν του εκδότη και τό όνομα του κομιστῆ.

Έπί της τροποποιήσεως του άρθρου 729 Πολ. Δικον.

Τό περί μεταφράσεων, έφέσεως, προτιμήσεως και μή, διακρίσεως έμπορικῶν και μη γραμματίων έχουσιν όρθως. Τουναντίον τά περί χρηματικής έγγυήσεως φαινόνται μοι ύπερβολικά, διότι ούτως ό ένάγων δικαιούχος, ίνα εισπράξη τās όφειλομένας αυτῷ 5000 δρ. θέλει εύρεθῆ εις τήν άνάγκην να καταθέσῃ έτέρας 5000 δραχ. και μάλιστα πρό της ένάρξεως της άναγκαστικής εκτελέσεως, ήτις δύναται να άποβῆ και άκαρπος. Διά τούτο θεωρῶ κρείττον τό σύστημα, ίνα, όσάκις ύφίσταται πιθανότης ήττης του ένάγοντος έν τῇ ειδικῇ δίκη, κατατίθεται υπό του ένάγοντος μετά τήν εκτέλεσιν αυτῷ τό εισπραχθέν ποσόν, ύπερ να ύποχρεώται ό συμβολαιογράφος ή ό δικαστικός κλητήρ ό εκτελών να καταθέσῃ παρὰ τῷ Δημοσίῳ ταμείῳ ως έγ-

γύησιν, συμφώνως τῇ αποφάσει του δικαστηρίου.

Ανεπαρκής φίνεται ή συνάφεια του 1 προς τό 2 έδ. Κατά τό § 1 διά μέν τά έγγράφως άποδεικνύμενα γεγονότα ό έναγόμενος ύποχρεούται εις έγγραφον προαπόδειξιν, διά δέ τά λοιπά (πλήν της προσωπικής κρατήσεως) άπόκειται τῇ κρίσει του δικαστου ή διάταξις άποδείξεως. Αλλά κατά τό § 2 ή ένστασις μη γνησιότητος ή πλαστότητας δύναται να άποδειχθῆ και δι' όρκου έπακτου, όποτε έρωτάται αν τό παραδεκτόν και της κρίσεως του δικαστου. Ίδίως όμως τό Νομοσχέδιον της έπιτροπῆς δέν λύει τό έν τῇ πρακτικῇ περιπυστον ζήτημα της άρνήσεως της ύπογραφῆς.

Διότι ή μέν έπιτροπή κανόνίζει τά τῆς διεξαγομένης υπό του έναγομένου, έπί δέ της άρνήσεως της ύπογραφῆς τήν άπόδειξιν διεξάγει ό ένάγων. Η ισχύουσα Δικονομία επιβάλλει έν άρθρ. 448 πρόστιμον δρ. 100 κατά του άρνηθέντος άδικαιολογητῶς τήν γνησιότητα της ύπογραφῆς αυτου· ή διάταξις όμως αύτη σχεδόν άχρηστεύει έν τῇ πρακτικῇ. Αντι τούτου ή έπιτροπεία καθιερού πρόστιμον δρ. 200—500 (δέν λέγει ύπερ τινος) λόγω της άπορίψεως της ένστάσεως της μη γνησιότητος ή της πλαστότητας (;) ή λόγω της επαγωγῆς του όρκου; Η διάταξις είνε τοσοῦτον άτέχνως διατυπωμένη, ώστε δέν έννοεί τις διατι επιβάλλεται τό πρόστιμον διά τήν ύποβολήν της ένστάσεως ή διά τήν μη δύσιν του όρκου.

Αφ' έτέρου οὐκ όρθως ή έπιτροπεία συνταξίζει τήν γνησιότητα και τήν πλαστότητα ως προς τήν άπόδειξιν, έν ή τήν μέν γνησιότητα πρέπει να άποδειχθῆ ό ένάγων (πιστωτής), τήν δέ πλαστότητα ό έναγόμενος (όφειλέτης). Έννοείται ότι ή περί όρκου διάταξις έχει ίσως όρθως μόνον όσον άφορᾷ τόν έναγόμενον άλλ' οὐχι και τόν ένάγοντα, ωτινι πρέπει να έπιτραπῆ πᾶν άποδεικτικόν μέσον άφ' ού φόβος παρελκύσεως εκ μερους αυτου δέν ύφίσταται.

Κατά τό σημείον λοιπόν τούτο τό νομοσχέδιον της έπιτροπείας σημειοί άποτυχίαν.

Ός προς τās μεταρρυθμίσεις της πτωχεύσεως.

Έν τῇ τροποποιήσει του άρθρ. 437 γεινεται άδικαιολόγητος διαστολή μεταξύ παύσεως και άναστολής πληρωμῶν.

Έν άρθρ. 438 ή ύποχρέωσις προς αύθημερόν δήλωσιν δεικνύει άγνωσιν της έλληνικής πρακτικῆς· διότι ούδέποτε ό έμπορος άμα τῇ παύσει μιὰς πληρωμῆς θεωρεῖ έαυτόν πτωχεύσαντα, αλλά προβαίνει εις διαπραγματεύσεις μετά των δανειστῶν τούτο είνε βαθέως έρριζωμένον παρ' ήμιν.

Έπομένως αν θέλωμεν να εισαγάγωμεν βιώσιμον διάταξιν ύποχρεωτικής δηλώσεως, τότε πρέπει να κανονίσωμεν και σύστημα προληπτικου συμβιβασμου, τουθ όπερ πρακτικῶς οὐδαμῶς θά έβλαπτεν, αν ως έν Ιταλίᾳ καθιερούτο, ως όρος του συμβιβασμου ή άμσεως πληρωμῆς ποσοστῷ 40 οο τουλάχιστον.

Έν άρθρ. 440 έδ. τελευταίον ή όρθή μετάφρασις του Ιταλικου Κώδ. § 705 έχει οἴδε: «ένστάσεων, ως ό όφειλέτης καλῆ τῇ πίστει δύναται να θεωρῆ ύποστατάς... διά μέσον, άτινα προμηθεύεται καταστρεπτικῶς ή δολίως, δέν κωλύει τήν κήρυξιν αυτου ως παύσαντος πράγματι τās πληρωμῆς».

Έν άρθρ. 441 έδ. 1 φερεται ότι ύποχρεωτικῶς όρίζεται ως ήμέρα παύσεως πληρωμῶν ή δήλωσις του πτωχεύσαντος». Αλλά τί σημαίνει τό ύποχρεωτικῶς; Τό δικαστήριον δικάζον επί αίτήσει του πτωχεύσαντος θέλει καθορίσῃ τήν ήμέραν παύσεως τήν υπό τούτου προτεινομένην ως τοιαύτην. Πέρον τούτου βαινουσα ύποχρέωσις οὐδεμίαν έχει δικαιολογικήν βάσιν, διότι ό καθορισμός της παύσεως του χρόνου τῶν πληρωμῶν δέν είνε έργον μόνου του όφειλέτου ύποχρεούτου τό Δικαστήριον αλλά της κυριαρχικής κρίσεως του Δικαστηρίου, λαμβάνοντος κυρίως ύπ' όψει

τά συμφέροντα της ομάδος.

Έν άρθρ. 512 φαινεται μοι όρθότερον όπως ληφθῆ τό άρθρ. 831 Ιταλ. Κώδ. έχον ούτως: «Μή γενομένου συμβιβασμου συνκινεσει άπάντων τῶν πιστωτῶν, ό πτωχεύσας, ό σύνδικος, ή έπιτροπεία τῶν πιστωτῶν ή πιστωται εκπροσωπούντες τό τέταρτον τουλάχιστον του παθητικου, δύναται να αίτήσωσι πάντοτε παρὰ του εισηγητου σύγκλησιν τῶν πιστωτῶν προς συμβιβασμόν. Η διαταγή συγκλήσεως κοινοποιείται προς τούς πιστωτάς, τόν σύνδικον και τόν πτωχεύσαντα. Η πρότασις συμβιβασμου δέν κωλύει τήν εξακολούθησιν της πτωχεύσεως». Αντι του άπλου και ταχέως τούτου συστήματος απαιτεῖται παρ' ήμιν ή πάροδος μακρῶν προθεσμίων πριν ή γείνη λόγος περί δικαστικου συμβιβασμου.

Όρθως ή έπιτροπεία άποκρούει τό σύστημα άπαρδεκτου του συμβιβασμου έφ' όσον δέν προσφέρονται 30 οο. Αλλ' ή διάταξις ότι επί συμβιβασμῶν κωτῆρων τῶν 25 οο απαιτούνται 2)3 τῶν πιστωτῶν και 4)5 τῶν πιστώσεων είνε δῶρον άδωρον, διότι καταρτισμός τοιαύτης πλειοψηφίας άνευ τεχνιτῶν μέσων είνε σχεδόν άδύνατος. Ίσως λοιπόν ένδεικνύεται ή τελεία μέν απαγόρευσις κάτω του 10 οο, μεταξύ δέ του 10 και 25 οο να άρκέσῃ ή άπλή πλειοψηφία πιστωτῶν και τά 4)5 τῶν πιστώσεων.

Προφανώς εκ παραδρομῆς γινεται λόγος περί πλειοψηφίας διασκεπτομένων πιστωτῶν, έν ή πρόκειται περί άπάντων τῶν πιστωτῶν.

Έν άρθρ. 513 αί λέξεις «ψηφοφορία άνευ υνός επιφυλάξεως» είνε έσφαλμένα, διότι εγειρου τήν ιδέαν ότι άρκεί πᾶσα επιφύλαξις ίνα μη επέλθῃ παραίτησις. Η όρθή διατύπωσις εύρηται έν τῷ Ιταλ. Κώδ. 834 (ένθεν έλαβεν ή έπιτροπεία ταύτην) έχουσα οἴδε: «Η ψήφος ή δοθεῖσα άνευ δηλώσεως περιωρισμένης παραίτησεως επάγεται κυτοδικαίως παραίτησιν της ύποθήκης ή του προνομίου δι' όλόκληρον τήν πίστωσιν». Έσφαλμένον τό «εάν ό συμβιβασμός ήθελε πραγματοποιηθῆ» διότι και αν πραγματοποιηθῆς κατόπιν άκυρωθῆ ή παραίτησις ματαιούται· όθεν ό Ιταλ. Κώδ. § 834 λέγει όρθότερον «τά άποτελέσματα της παραίτησεως παύουσιν αυτοδικαίως, εάν ό συμβιβασμός δέν πραγματοποιῆ ή άκυρωθῆ κατόπιν». Τό άρθ. 462 άσαφῶς διατυποῖ ή έπιτροπεία. Όρθότερον είνε ή έπομένη διατύπωσις. «Επί τῇ εκθέσει του εισηγητου τό Πρωτοδικεϊον διορίζει τόν όριστικόν σύνδικον. Τοιοῦτος είνε εἴτε ό προσωρινός σύνδικος εἴτε άλλο φυσικόν πρόσωπον εἴτε πιστωτής εἴτε μή, — έξαιρουμένων τῶν συγγενῶν ή τῶν κηδεστῶν του πτωχεύσαντος μέχρι 4 βαθμου».

Τά άρθρα 462 και 463 έδ. 1 και 2 καταργούνται.

Γ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

Υφηγητής του Έμπορικού Δικαίου

ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κάποιος Λαδίσλαος Χόζεκ, φοιτητής της ιατρικής, έδιδε λόγον ενόπιον του Κακουργιοδικείου Βιέννης, κατηγορούμενος επί παραχαράξει τραπεζικῶν χαρτονομισμάτων. Όμολόγησε τήν πράξιν του, προσέθηκεν όμως, ότι προέβη εις αυτην προς τόν άποικελεστικόν και μοναδικόν σκοπόν όπως πορισθῆ τό ύλικά μέσα ίνα συνεχίσῃ τās πολυετείς μελέτας του και τά πειράματά του επί τῶν νοσημάτων τῶν έλωδῶν πυρετῶν. Η όμολογία δέ αυτη, ήν επεκύρωσε και όλόκληρος ή άποδεικτική διαδικασία, συνετέλεσαν όπως οι ένορκοι τόν κηρύξουν άθῶν, δεχθέντες ότι ή ιδέα αυτη του κατηγορουμένου σπουδαστῷ της ιατρικής κατέστη συν τῷ χρόνῳ τόσον έμμοнос; ώστε τῷ κατέλαβεν άπασαν τήν διάνοιαν και κατέστησεν αυτόν ανεπίδεκτον καταλογισμού.

Τί θά έλεγον επί τοιαύτης περιπτώσεως οι ιδικοί μας σοφοί, οίτινες μονο-

νουχι εκήρυξαν ενόχους άνασκολοπισμου τους συνέδρους τῶν έν Λεβαδείᾳ Κακουργιοδικῶν, οίτινες κατά τό παρελθόν έτος έδέχθησαν να τεθῆ ζήτημα έρωτομανίας εις τούς ενόρκους;

Νέα εκστρατεία έν Γαλλίᾳ επί του ζητήματος τῶν άνθῶν και νηπίων μαρτύρων. Είνε κάτι τι όχι πλέον αντιπαιδαγωγικόν αλλά άπάνθρωπον αυτόχρημα, λέγουν, τό φαινόμενον καθ' ό σύρονται πρό τῶν καταμέστων αίθουσῶν τῶν δικαστηρίων ως μάρτυρες άνηβοι και νήπια. Ο εκ τούτου δέ κίνδυνος δέν είνε μόνον ή στρέβλωσις εις ήν ύποβάλλεται ή παιδική ψυχή πρό θεάματος κακούργου και δικαστου, αλλά και ό τρόμος όν δοκιμάζει. Καταλήγουν δέ εις τό συμπέρασμα, ότι επιβάλλεται ή κατ' ιδίαν εξέτασις αυτῶν υπό τινος μέλους του δικαστηρίου επί παρουσία τό πολυ και του Εισαγγελέως και ενός τῶν συνηγῶρων.

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Εις τό παρελθόν φύλλον εδημοσιεύσαμεν εύστοχωτάτας παρατηρήσεις του έν Αθήναις δικηγόρου κ. Κωνστ. Παπαπάνου επί της κωμικής άβλεψίς εις ήν περιέπεσον ό περί φορολογίας τῶν κληρονομιῶν κλπ. πρόσφορος νόμος, περιλαβῶν και διάταξιν δι' ής φορολογούνται και αί έν ζωῇ μεταξύ συζύγων δωρεαί! Συνήγορος της διατάξεως εκείνης αυτόκλητος, εύτυχῶς δέ και άνώνυμος, έπέρχεται ό άμέσως κατωτέρω γράφων και δῆ κατά τρόπον όστις θά έδικαιολόγει τήν παραπομπήν της επιστολής του εις τόν πρώτον τυχόντα διευθυντήν νομικου φροντιστηρίου, παρ' ού θά έλάμβανε τήν πληροφορίαν ότι ακριβώς ή διάταξις τῶν Πανδεκτῶν ήν επικαλεῖται χρακακτηρίζει τās μεταξύ συζύγων άκύρους έν ζωῇ δωρεάς, τās μη άνακαλουμένας μέχρι του θανάτου του δωρητου, ως δωρεαί αίτια θανάτου. Αν δέ προσέτρσεν ό γράφων εις τό πρώτον του Ρωμ. Δικαίου έγγειρίδιον θά άνεγίνωσκεν αυτῆς λέξεσι τά εξής: «Και αυτη ή μεταξύ συζύγων δωρεά κυροῦται, εάν ό δωρητής άποβιώσῃ χωρίς να άνακαλέσῃ αυτην, ότε ως εκ διατάξεως τελευταίας βουλήσεως κυρωθεῖσιν έρωτωί ως αίτια θανάτου δωρεαί». Προφανές ότι οι συζυγοι ούδέποτε καταρτίζουν νόμῳ δωρεάν έν ζωῇ.

Όπωςδήποτε ή επιστολή έχει ως εξής:

Φίλε κ. Συντάκτα της «Δικαιοσύνης»

Άπροσέκτως νομίζω, ότι έσπευσεν ό κ. Κ. Παπαπάνος να συμπεράνῃ ότι εκ παραδρομῆς ό νόμος ΓΤ'Α' ύπήγαγον εις φόρον τās μεταξύ συζύγων έν ζωῇ δωρεάς, και επίσης άπροσέκτως και άδίκως και ή «Δικαιοσύνη» διά της λέξεως έξοχον και της ειδικῆς περί τούτου σημειώσεως της, ότι ό νομοθέτης στερείται νοῦ, κατειρονεύθη του νομοθέτου επί τούτῳ. Δέν άγνοεῖτε ότι κατά τόν Ν. 32 Π. (34. 1) ή μεταξύ συζύγων δωρεά, μη άνακληθείσα μέχρι του θανάτου του δωρητου, κυροῦται, και τό κύρος αυτης άνατρέχει μέχρι του χρόνου καθ' όν συνήφθη (Ν. 10 και 25 Κώδ. 15. 16), ως αν ήτο υπό αίρεσιν δωρεά. Υπάρχουσι δέ και άλλα τινές περιπτώσεις εγκύρου τοιαύτης δωρεάς. Τοιαύτη λοιπόν εγκυρος μεταξύ συζύγων δωρεά διατι να άπαλλαγῆ του φόρου;

Αλλά και άνευ τούτου, μήπως οι συμβολαιογράφοι δύναται ν' άρνηθῶσι τήν σύνταξιν συμβολαίων δωρεάς μεταξύ συζύγων έστω και άκύρου διά μόνον τόν λόγον της άκυρότητος; Συντάττοντες τοιαῦτα δέν πρέπει να τά γράφωσιν επί αναλογικου χαρτοσήμου ύποκειμενοι άλλως εις ποινάς;

Αθήνησι 1 Ιανουαρίου 1910

ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β. ΑΚΥΛΑ
Πρωτοδίκου
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
Τόμος Α' εκ σελ. 575
Τιμάται δραχ. 40.
Τύποις Π. Α. Πετράκου